

POGANJA- NJE KLIC		SKUPEK CELIC	2. IME	MAJNA ŽLICA	NIKELJ	IME FILM IGRALKE RINE	PREBIVA- LEC STA- JERSKEGA MESTA	PRIPAD- NICA OBROV
IME UGAND- SKEGA GE- NERALA AMINA		KRAJ PRI- LITJI (SITULA I)		KRILLO RIMSKE LEGIJE		ERA		JEAN RENOIR
SOD. FRANC. DRAMATIK (DENYS)		REDNICA	ILJUŠIN	TURSKO GOSTIŠČE GRICEVJE SV. OD N. GORICE		NATRIJ		
ŽEPNA DRŽAVA V ITALIJI (SAN...)				JUŽNI SADEŽ				
KUHINJSKA METLA				DALMAT. 2. IME				
2AR			DEPARTMA V PROVANSI					
APETIT			REKA V ZAHODNI INDIJI					
IME MLAD. PISATELJE PEROCI			VULKAN NA HAVAJIJI					
			MILI- METER					
		OSEBNI ZAJMEK		DOLŽINA	GREGORY PECK		NOVI SAD	
					2. IME			
			IME PISAT. MAUGHAMA					SLOVNICO ŠTEVILO
			VRSTA BLAGA					
		RUMENO- RJAVA BARVA	FONDI DEL ROKE			PREDLOG		
HRABRO DEJANJE				STVARNIK SVETA PRI EGIPČANIH	RAZPOSA- JENEC, NAGAJI- VEC			
SLONOVI ČEKANI					SODOBNIK KELTOV *			
MEJNO GORSTVO MED AZUJO IN EVROPO					LATINSKI VEZNIK			
STARO MESTO V PALESTINI							PREDLOG	BERITE NAŠO SKUPNOSTI

PIPEC – LEGITIMACIJA, ROJSTVO GASILSKEGA DRUŠTVA

Včasih je zanimivo obujati spomine na mlada leta in življenje tistih, ki zdaj preživljajo jesen ali pa že uživajo zasluženi pokoj. Tako je nastala tudi zgodba, ki se je začela v letu 1922.

Kar začnimo z pipcem. Starejši gotovo vsi poznajo pipec, mladi pa najbrž ne. To je bil nož, ki je imel ostružen ročaj in košček rezila. Dalo se ga je zapreti in nositi v žepu.

Franc Maček, po domače Matjačev Francelj je bil leta 1922 ustanovitelj pipčarskega kluba v Zadobrovi. Pipec je bil legitimacija. Kdor

je hotel biti član tega kluba, si je moral kupiti pipec in se vpisati v članstvo.

V klubu so imeli strogo disciplino

V letu 1923 so se zbrali na ustanovnem obnem zboru v gostilni Valentini Cme, po domače Somrak, v Sneberjih. Na tem zborovanju so tudi sprejemali in vpisovali člane. Prvi predsednik je bil Anton Maček starejši. Glavni sklep tega zbora je bil takoj začeti z gradnjo gasilskega doma. Zemljo za gasilski dom je brezplačno podaril sedaj že pokojni Franc Grčar. Kako so bili člani društva agilni, se vidi na sliki, ko so ob letu (1924) slavili otvoritev gasilskega doma.

(Nadaljevanje prihodnjič)
ŠTEFAN MATKO

USPEL KONCERT MARINE HORAKOVE

V počastitev slovenskega kulturnega praznika Prešernovega dne je osnovna šola Ljubljana-Polje priredila 7. II. 1972. klavirski koncert pianistke Marine Horakove za učence šole. Prireditelj je bila v opoldanskem času in sicer zato, da sta koncert lahko poslušali obe izmeni; dopoldanska in popoldanska.

Koncerta se je udeležilo okoli osemsto učencev. Ker imamo prostorne hodnike, je bilo za vse dovolj prostora. Z učenci so bili tudi predavatelji, kateri so skupno z učenci predano sledili koncertu. Posebno zanimiv je bil koncert za učence okoliških šol, katerih ima centralna šola Polje kar lepo število. Sodi, da je bilo veliko učencev teh šol, ka-

in predpisane kazni za prekrške. Prvi tak prekršek je bil, če član ni imel pipca pri sebi; moral je plačati 5 dinarjev kazni. Za tistokrat je bilo to veliko – kot če danes pozabiš doma prometno in voziško dovoljenje. Člani so se med seboj vedno kontrolirali z vprašanjem: „Imaš pipec?“ Če ga je sobesednik imel, ga je moral seveda pokazati. Toda ob majhni neprevidnosti mu ga je oni vzel in odrezal košček ročaja. Kazen za to je bila: 3 dinarje! Tako se je nabralo v blagajni tudi po 70 dinarjev letno. Ker so bili nekdanj skromnejši, kot smo danes, so vsak dinar večkrat obrnili, preden so ga porabili. Tako je Matjačev Francelj predlagal: Ustanovimo gasilsko društvo! Predlog so vsi navdušeno sprejeli.

Ustanovitelji društva so bili: Anton Maček starejši, Ivan Gartoža, Ivan Oblak starejši, Franc Hlebs, Franc Avšič starejši, Anton Likovič, Ivan Ložar in Franc Grčar – že pokojni, živijo pa še Ivan Dovč, Ivan Jerman starejši, Ivan Klešnik in Jože Zajc.

Franc Maček, po domače Matjačev Francelj, eden od pobudnikov ustanovitve gasilskega društva in ustanovitelj pipčarskega kluba v Zadobrovi.

Pianistka Marina Horakova je bila deležna prisrčnega aplavza s strani poljskih šolarjev

NAJBOLJŠA PRIJATELJICA

Pravijo, da je dobra knjiga najboljša človekova prijateljica. Prijatelj je poslušati lepo glasbo, tudi dober film ti nudi obilo užitek in v doganano likovno umetnino se rad poglobiš, če imaš vsaj kanček smisla za umetnost. Toda prijeten občutek, ki te prevzema ob branju dobre knjige, je povsem nekaj dru-

predlogi, sta največkrat ble-
da senca le-te.

Sedaj te do srca presune ljubezenska tragedija dvoje ljubečih se bitij; tam te zopet pritegne elementarna in mojstrska upodobitev življenja kmečkih ljudi pa ganjivi in pretresljivi opisi bede „ljudi z dna“ in slednjič si ves prevzet ob monumentalnem opisu lepote človeškega telesa.

Kako beden in nebogljjen je šund v primerjavi z besedno umetnino!

Ko – denimo – prebereš napeto kavbojko ali kriminalko, te pustita praznega, razočaranega in zbeganega. In vendar si ves omamljen, kot da si zavžil mamilo ter komaj čakaš na drugo kriminalko, ki naj bi te znova omamila in te odtegnila od vsakdanjih skrbi in težav. Kako se takšno zastrupljanje mladega rodu lahko konča, vemo vsi. Res je, da se mlad človek rad izenači s filmskim ali popevkarskim idolom, a ga prav ti nedosegljivi ideali grenko razočarajo.

Kako radi hlasmato za senzacionalnimi novicami o tem, da se je ta ali oni popevkar(ica) poročil(-ila) ali ločil(-ila). Verjetno ni prav

nič zanimivo, da filmar Omar Sharif bolj ljubi konje kot lepa dekleta. In vendar so naše revije in časopisi polni takih in podobnih, osladnih in neokusnih novic.

Že dolgo pa nismo v kaki naši reviji zasledili, da bi nekdo mladim ljudem – denimo – priporočil branje odličnih Maupassanovih novel ali to in ono delo domačih klasikov.

Verjetno plaže in šunda ne bomo nikoli povsem odpravili, kajti tudi takšna „literatura“ je včasih nekomu potrebna; če za nič drugega – za zabavo in razvedrilo. Vendarle bi morale biti neke norme, ki bi uravnavale, kaj in kako naj se objavlja. Danes pa žal šund kot povodenj preplavlja naše kioske in ga bo težko zaječiti. Mar ga ne bi kazalo pošteno obdavčiti?

Resnici na ljubo pa plaža spodrina dobro knjigo tudi zato, ker je slednja zelo draga (knjižnic pa malo) in danes zanjo skorajda ni časa.

Skratka, spremenilo se je razmerje posameznikov do kulturnih vrednot. Zato se lahko upravičeno in zaskrbljeni vprašamo: Kam plo-
vemo? ff

IN MEMORIAM

Franciška Jančar – Nana

Vest o nenadni smrti tovaršice Franciške Jančar – Nane je močno odjeknila v krajevni skupnosti. Zador, izgubili smo drago sovaščanko, skromno in vedno pripravljeno sodelavko – našo Nana.

Rodila se je pred 72 leti v številni družini, kjer je bilo težko najti belo skorjo kruha. In ponovila se je stara in znana zgodba o mlademu, a zgodaj razočaranem človeku, ki se je podal iz skromnega okolja v široki svet sreče iskat. Z materino pomočjo

in občinsko socialno podporo se je odločila za babiški poklic, v katerem je videla svoje poslanstvo: pomagati ljudem. Zato ni nič čudnega, da se je že v prvih dneh okupacije povezala z organizacijo narodnoosvobodilnega gibanja. Z materialno podporo v hrani in obleki je marsikateremu borcu omogočila, da je bil kos naporom in nalogam, ki jih je predenj postavljali kruti čas. Se več kot ta pomoč, ki jo je znal ceniti vsak borec, je bila vredna njena moralna podpora, ki je z njo vlivala malodušnežem in omahljivcem nove moči, da so vztrajali v težkem boju. Izkoristila je vsako možnost, ko je poklicno hodila po terenu, navduševala ter bodrila

ljudi, ko je bilo najtežje, in jim predočevala narodne vrednote kot največje svetlinje, za katere je vredno živeti in se bojevati. Da je bila pri svojem delu in pripravljenosti dosledna, dokazuje tudi to, da ni branila svoje-
mu sinu aktivno se vključiti v narodnoosvobodilno borbo. Tudi moža je jeseni leta 1942 izgubila – na domačem vrtu so ga Italijani pred njenimi očmi zverinsko ubili, tako da je ostala z mlajšim sinom sama. Ni obupala, vedela je, da je njena dolžnost še vztrajnejše delo, saj je vsak uspeh, vsaka uspešno opravljena naloga prispevala k utrditvi osvobodilnega gibanja in k hitrejši zmagi. Zbiranje prispevkov, raznašanje pošte, poklicna pomoč mladim partizankam – to je bilo njeno delo, v katerega je vložila vse sile in ni klonila, ker je vedela, da mora po temni viharji noči vstati novo, mlado jutro. V tem svojem pričakovanju ni bila razočarana: prišla je svoboda in z njo ji je bila izpolnjena velika želja: srečala se je s svojim prvorojencem, ki se je živ vrnil iz bojev. Žal je bilo tudi to srečanje ovenčano le s kratkotrajno srečo. Leta 1950 se je sin ponesrečil v letalski nesreči.

Po osvoboditvi se njen delovni dan ni spremenil. Ostala je še nadalje aktivna in prevzemala poleg poklicnega še breme družbenega delavca. Kdo ne bi poznal Nane, ki je stala v prvih vrstah v organizaciji Rdečega riža in kdo ne bi sodeloval v raznih akcijah, če ga je po domače, iskreno in pripravečno nagovorila Nana, kdo bi odklonil sodelovanje, če je zbirala krvodajalce Nana? Vedeli smo, da se zavzema za humanost med ljudmi, za dobroto in lepe odnose. Zato ji nismo mogli nikoli odkloniti. Vzljubili smo jo, ker smo vedeli, da v nobenem njenem dejanju ni mesta za zahrbtnost in hinavščino.

Jesen svojega življenja je preživljala mirno, srečna in

tih sredi svojih najdražjih. Vedno je rada sprejemala obiske in bila vesela vsakega napredka v domačem kraju, ki ga je tako dobro poznala. Ne bo odveč, če povem, da je poznala vsako domačo družino, saj je pomagala 2400 materam pri porodu nrdomu. To je številka, s katero se more postaviti le redkokatera babica, je pa dokaz, da je resnično poznala domač kraj, ljudi in njihove odnose.

Naša Nana je odšla. Za njo pa so ostali bogati sadovi njenih naporov. Vedno bo življen svetli, zgledni lik ljudske zdravstvene prosvetiteljice, zveste tovarišice in sodelavke pri vseh pomembnih delih na terenu.

Bogomil Čehovin – Vojko

Dne 15. 1. 1972 smo se za vedno poslovili od skromnega in zaslužnega tovariša Bogomila Čehovina-Vojka iz Most.

Rodil se je 9. 1. 1917 v Gornji Branici. Takoj po okupaciji se je vključil v delo za narodnoosvobodilno gibanje, 10. 10. 1943 pa je bil že borec brigade Srečka Kosovela. Takoj po osvoboditvi je nekaj časa delal pri milici, nato pa se je odločil za skladiščnika tovarne Močnih krmil, kjer je bil zaradi slabega zdravja upokojen.

Na terenu je bil vedno aktiven družbenopolitični delavec, za kar je prejel tudi dve odlikovanju zasluge za narod.

Zahrbtna in kruta bolezen ga je iztrgala iz naših vrst prav v času, ko bi bil družini in družbi najbolj potreben.

Ob odprtem grobu so se poslovili od njega nekdanji borci s terena in člani odbora brigade Srečka Kosovela. Ostal nam bo v spominu kot skromen in pošten borec Kosovelove brigade, ki je žrtvoval vse svoje življenje za našo lepo domovino.

MAKS BURGAR

teri so prvič poslušali in doživljali te vrste koncerta.

Da bi učencem vsako točko čim bolj približali, je pianistka podala k vsaki skladbi kratek komentar. Pianistki Marini Horakovi je s tem uspelo učence pritegniti k popolni zbranosti ter discipliniranemu poslušanju. Koncert je uspel v zadovoljstvo izvajalke, kakor tudi poslušalcev.

Sporod je bil sestavljen iz štirih obdobij, in sicer: iz klasike Mozart, Beethoven; romantike Chopin; impresionizma Debussy; ter moderne Janez Matičič.

Skozi ta štiri obdobja so učenci (poleg komentarja) lahko osvojili razne stilne smeri, velike kontraste med skladbami, katere je pianistka podala z velikim smislom za umetniško oblikovanje in podoživljanje. H glasbeni vzgoji sledi koncert

Slovenskega okteta, katerega nastop učenci šole še nestrno pričakujejo. Poleg glasbene vzgoje so mnogi učenci naročeni na revijo Glasbena mladina, obiskujejo pa tudi dramske in operne predstave.

Profesor:
JANEZ ŽNIDAR

BESNICA

V prejšnji številki NS smo pisali o slabem pluzenju besniške ceste. Izgleda, da so protesti in intervencije občanov zalegle, saj se je stanje precej izboljšalo. Tako litjsko kot ljubljansko cestno podjetje sedaj v redu opravlja svojo nalogo. Litjsko podjetje je cesto celo posipalo s peskom.

Odbor za civilno zaščito je že organiziral ekipe po posameznih področjih. V kratkem bodo pripravili strokovna predavanja o zaščiti in nalogah civilnega prebivalstva, v primeru naravne katastrofe ali vojne. Razdelili bodo tudi pakete za prvo pomoč in osebno zaščito.

Tudi letos je KS Besnica ob Novem letu pomagala svojim socialno šibkim občanom s tako imenovano zimsko pomočjo. Pomoč so delili v višini sto do dvesto dinarjev, dobilo pa jo je 55 občanov.

V hribovitih delih naše občine je sneg letos povzročil precej težav. Avtobus na relaciji Gabrovka–Ljubljana je imel večkrat zamudo, nekajkrat pa sploh ni peljal. Otežkočen je bil tudi lokalni promet. Zaradi visokega snega so otroci le stežka hodili v šolo.